

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 26/2005 rd

Lagmotion med förslag till lag om ändring av 31 § inkomstskattelagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 februari 2005 en lagmotion med förslag till lag om ändring av 31 § i inkomstskattelagen (LM 164/2003 rd — Heikki A. Ollila /saml m.fl.) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- riksdagsledamot Heikki A. Ollila, riksdagen
- regeringsråd Kirsi Seppälä, finansministeriet
- överinspektör Matti Merisalo, Skattestyrelsen.

Finlands Kommunförbund har lämnat ett skriftligt utlåtande i ärendet.

LAGMOTIONEN

I lagmotionen föreslås att den avgifts som tas ut av kommunala förtroendevalda på deras mötesarvoden ska vara avdragbar i inkomstbeskattningen,

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2005.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet förordar förslaget i lagmotionen men med ändringar.

Avdragsrätten

Numera beaktas som utgifter för inkomstens förvärvande endast skäligen kostnader som direkt har föranletts av skötseln av statliga förtroendeuppdrag. Avdragsrätten grundar sig på en uttrycklig bestämmelse i inkomstskattelagen.

Motsvarande utgifter som har föranletts av skötseln av kommunala förtroendeuppdrag är däremot inte avdragbara med stöd av samma bestämmelse. Denna tolkning utgår från högsta förvaltningsdomstolens avgöranden och följs i beskattningspraxis.

Nästan alla partier tar ut en särskild avgift om 10—30 procent på mötesarvudet av de förtroendevalda. De influtna medlen används för att finansiera lokal politisk verksamhet mellan valen.

Avgiften är i praktiken obligatorisk och alltså en utgift som den förtroendevalda inte kan undvika, Eftersom avgiften räknas ut på nettoarvodet får den fortroendevalda själv i praktiken endast 10—20 procent av hela arvodet.

Det finns i detta nu ca 30 000 förtroendevalda, huvudsakligen i kommunfullmäktige och nämnder. Det genomsnittliga arvodet är 300—400 euro per år, men det kan också vara högre exempelvis i huvudstadsregionern. Eftersom avgiften inte är dragsgill och när skatten är progressiv får den förtroendevalda inte hålla en särskilt stor del av arvodet.

I lagförslaget föreslås att avdragsrätten ska gälla alla avgifter som partierna tar ut av dem som valts till förtroendeuppdrag. Bestämmelsen gäller alltså dels kommunstyrelser, kommunfullmäktige och nämnder, dels kommunala samarbetsorgan och samkommuner.

Utskottet finner förslaget motiverat och godtagbart. Även om avgiften inte föranleds av den förtroendevaldas personliga utgifter, vilekt är utmärkande för avdrag för inkomstens förvärvande, är den precis som en medlemsavgift nära förknippad med att inkomsten förvärvas. Utskottet anser därför att en avdragsrätt väl kan motiveras. Dessutom främjar förslaget möjligheterna att sköta kommunala förtroendeuppdrag och stöder därmed regeringens demokratimål. Förslagets verkningar på kommunalskattebasen är obetydliga, dvs. ungefär 1,6 miljoner euro på landsnivå enligt Finlands Kommunförbunds beräkningar. Därför är förslaget godtagbart också från ekonomisk synpunkt.

Skyldighet att lämna uppgifter

Utskottet föreslår att i 16 § i lagen om beskattningsförfarande samtidigt föreskrivs om kommuners och samkommuners skyldighet att lämna uppgifter om avgifter som tagits ut av förtroendevalda.

Förslaget har samband med en omfattande reform av beskattningsförfarandet som för närvarande behandlas i riksadgen (RP 91/2005 rd). I propositionen föreslås bl.a. en övergång till ett deklarationsförfarande som bygger på förifyllda blanketter. Med tanke på den reformen är det ytterst viktigt att se till att olika aktörer lämnar så noggranna och täckande uppgifter som möjligt om inkomster och avdrag.

Eftersom antalet skattskyldiga som skulle ha rätt till det föreslagna avdraget är stort, skulle förifyllda blanketter minimera onödigt arbete både för de skattskyldiga och skattemyndigheterna. När en skattskyldig själv har betalt avgiften för förtroendevalda skall han eller hon tillstå beskattaren behövliga uppgifter.

Utskottet föreslår att 16 § i lagen om beskattningsförfarande kompletteras med ett nytt 11 mom. som föreskriver om skyldighet att lämna uppgifter om avgifter som tas ut hos förtroendevalda.

Ikraftträdande och tillämpning

Utskottet föreslår att lagarna träder i kraft den 1 januari 2006. De tillämpas första gången i beskattningen för 2006 på avgifter som har betalats efter lagens ikraftträdande.

Förslag till beslut

Med stöd av det som anförs ovan föreslår finansutskottet

att lagförslaget i lagmotionen godkänns men ikraftträdandebestämmelsen med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att ett nytt lagförslag 2 godkänns (Utskottets nya lagförslag).

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag
om ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 31 § 1 mom. 5 punkten som följer:

31 §	<i>avgifter som har tagits ut på mötesarvoden för kommunala förtroendeuppdrag,</i>
<i>Särskilda stadganden om naturliga avdrag</i>	— — — — —
Utgifter för inkomstens förvärvande är bland annat	<i>Ikraftträdandebestämmelsen</i>
— — — — —	Denna lag träder i kraft den (utesl.)
5) skäliga kostnader som direkt har föranletts av skötseln av statliga förtroendeuppdrag samt	<i>Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för år 2006 på avgifter som har betalats efter lagens ikraftträdande. (Nytt)</i>
— — — — —	— — — — —

Utskottets nya lagförslag

2.

Lag
om ändring av lagen om beskattningsförfarande

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 16 § i lagen den 18 december 1995 om beskattningsförfarande (1558/1995), sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1122/1996, 1127/1996, 1172/1998, 565/2004, 775/2004 och X/2005, ett nytt 11 mom., varvid nuvarande 11 mom. blir 12 mom., som följer:

16 §	<i>Kommuner och samkommuner som tar ut i 31 § 1 mom. 5 punkten i inkomstskattelagen (1535/1992) nämnda avgifter på förtroendevaldas mötesarvoden skall tillstålla skatteförvaltningen behövliga uppgifter om de uttagna avgifterna. Den som erhållit sådana avgifter direkt av</i>
<i>Utomstående allmänna skyldighet att lämna uppgifter om utgifter och avdrag</i>	— — — — —
— — — — —	— — — — —

den skattskyldige skall tillställa skatteförvaltningen behövliga uppgifter om avgifterna. (Nytt)

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 200 . Lagen tillämpas för första gången på uppgifter som skall lämnas för år 2006.

Helsingfors den 18 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
medl. Christina Gestrin /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Reijo Laitinen /sd
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent (delvis)
Pirkko Peltomo /sd

Iivo Polvi /vänt
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Irja Tulonen /saml
Jukka Vihriälä /cent
ers. Janina Andersson /gröna (delvis)
Arto Bryggare /sd
Mikko Immonen /vänt
Maija Rask /sd (delvis)
Sari Sarkomaa /saml (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Motivering

Avdragsrätten bör ha ett tak för att lagändringen inte ska leda till förhöjningar av avgifterna på mötesarvoden till förtroendevalda i alla kommuner.

Förslaget

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

att det nya lagförslag 2 i utskottets betänkande godkänns i enlighet med betänkandet och

*att lagförslaget i lagmotionen godkänns i enlighet med utskottet betänkande utom 31 § med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

Lag

om ändring av 31 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 31 § 1 mom. 5 punkten som följer:

31 §

Särskilda stadganden om naturliga avdrag

Utgifter för inomstens förvärande är bland annat

5) skäligen kostnader som direkt har föranletts av skötseln av statliga förtroendeuppdrag samt

avgifter som har tagits ut på mötesarvoden för kommunala förtroendeuppdrag, dock högst 20 procent av mötesarvodet.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 18 november 2005

Christina Gestrin /sv